

ОСОБЛИВОСТІ АБРЕВІАТУР МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В АУТЕНТИЧНИХ АНГЛОМОВНИХ ІСТОРІЯХ ХВОРОБ

Спеціалісту в галузі лінгвістики відомо, що аббревіація – це спосіб утворення термінів. Сучасна медична термінологія – одна із найскладніших і найбільших систем термінів в змістовному відношенні. Останнім часом в історіях хвороб вітчизняні та закордонні лікарі часто вживають значну кількість скорочень та аббревіатур, що є безпосереднім результатом “інфо-революції” або “інформаційного віку”. Англійська мова не є виключенням. Щорічно лексика англійської мови у медичній сфері активно збагачується новими аббревіатурами: акронімами та буквеними скороченнями.

Актуальність даної роботи обумовлена необхідністю у більш поглибленому теоретичному дослідженні явища аббревіації та розшифровки їх змісту в аутентичних англомовних історіях хвороб.

Об’єкт роботи – вживання явища “аббревіації” у сучасному науковому стилі мови медицини. Мета дослідження – аналіз аббревіатур на матеріалі аутентичних англомовних історій хвороб.

Медичні аббревіатури – це слова, створені спеціально для номінації в умовах обмежених колективів відповідної галузі.

Існують різні погляди на класифікацію аббревіатур. Так, Квеселевич В.І. виділяє 5 видів аббревіатур (Acronyms, Alphabetic abbreviations, Compounds abbreviations, Graphic abbreviations, Latin abbreviations), Гончаров Б.А.- 4 (Ініціалізми, Акроніми, Скороченні слова, Телескопізми (злиття)), а Абрекова Т.І. взагалі поділяє аббревіатури тільки на 2 групи: прості і складні. Розглянувши ці та деякі інші погляди, було зроблено висновок, що у сучасному мовознавстві немає сталої класифікації аббревіатур. Стосовно ж письмової мови медицини, питання класифікації аббревіатур, які зустрічаються в будь-яких сучасних англомовних історіях хвороб, поглиблено та досконало не вивчалось.

Проаналізувавши більше 40 аутентичних англомовних історій хвороб (серцево-судинної, дихальної, травної та нервової систем), було зроблено висновок, що в письмовій мові медицини мають місце найрізноманітніші види скорочень. Тому при дослідженні було вирішено дотримуватися класифікації аббревіатур, яка поділяє їх на дві великих групи: графічну та лексичну. Ця класифікація багаторівнева. Графічні та лексичні аббревіатури в свою чергу підрозділяються ще на декілька підгруп, в залежності від їх графічного оформлення, структури та вимови. Було з’ясовано, що найбільш вживаними в історіях хвороб є лексичні аббревіатури, загальна кількість яких складає близько 90%. З них 84,5 % складають ініціальні скорочення (серцево-судинної системи – 83%, дихальної - 84%, нервової – 83%, травної – 87%). Так, в розглянутих історіях хвороб травної системи зустрічаються

1. ініціальні скорочення, а саме: а) алфавітизми: DU [di:ju] – duodenal ulcer або GB [dzi:bi] – gallbladder; б) акроніми (скорочення, які мають свою власну вимову): GAVE [geiv] – gastric antral vascular ectasia, CAMP [kæmp] – cyclic adenosine monophosphate, CAT [kæt] – computed axial tomography; в) змішані скорочення: NICU [nik-ju] – neonatal intensive care unit та інші;
2. аббревіатури, які складаються з поєднання початкових частин слів: med lab (medical laboratory), CASEVAC (Casualty Evacuation);
3. аббревіатури змішаного типу, які складаються з початкових частин слів та початкових звуків: AFib – atrial fibrillation;

4. аббревіатури, які складаються з поєднання початкової частини одного слова з іншим цілим словом: C-spine – cervical spine, Rh-factor – Rhesus factor.

Графічні скорочення вживають в значно меншій кількості (не більше 10 %). Серед них в історіях хвороб травної системи найбільш розповсюдженими є комбіновані (67%): Pa O₂ – arterial oxygen, A1AT – alpha-1-antitrypsin, PCO₂ – partial pressure of carbon dioxide, Sat O₂ – oxygen saturation та інші.

Переклад медичних аббревіатур потребує спеціальних знань у цій галузі та підвищеної уваги. Слід наголосити на виникненні можливих труднощів при перекладі англійських медичних омонімічних скорочень, кількість яких стрімко зростає. Так, Medical Abbreviations and Pharmaceutical Abbreviations Dictionary пропонує не один варіант тлумачення таких аббревіатур, як “PCT” та “AV” 1) PTC – plasma clotting time; PCT – plasmacrit test; PCT – plateletcrit volume; PCT – primary care team; 2) AV – aortic valve; AV – arteriovenous; AV – atrioventricular; AV – abomasal volvulus. Зрозуміти тлумачення такої омонімічної аббревіатури можливо тільки при безпосередньому детальному вивченні історії хвороби будь-якої системи організму людини.

Всі типи розглянутих аббревіатур являють собою самостійні терміни і збагачують термінологічну систему англійської мови в галузі медицини.

Зібраний матеріал є важливим і досить цікавим для подальшого лінгвістичного вивчення. Крім того, його використання доцільне при вивченні особливостей наукового стилю англійської мови студентами, інтернами, аспірантами медичних вишів.

Література

1. Гончаров Б.А. Теорія і практика перекладу / Б.А. Гончаров // Республіканській міжвідомчий науковий збірник. – Київ: Вища школа, 1991. – Вип. 17. – С.143-153.
2. Квеселевич В.І. Практикум з лексикології сучасної англійської мови / В.І. Квеселевич, В.П. Сасина – Вінниця: Нова Книга, 2003. – 128 с.
3. Case Reports in Gastrointestinal Medicine [Electronic resource]. - Access mode : <http://www.hindawi.com/journals/crimm/contents/>
4. Medical Abbreviations and Pharmaceutical Abbreviations Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу www.medilexicon.com/abbreviations

Тези надруковані у збірнику матеріалів IV Міжнародної наукової конференції «Світ мови – світ у мові» (м. Київ, 26-27 жовтня 2017р.; Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова): тези доповідей / уклад. Т.В. Слива; за заг. ред. Ю.В.Кравцової. –Київ: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2017. – 213с.

Соляненко О.Л. С.175-177

